ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 6ης Ιουνίου 2002 *

Στην υπόθεση C-146/01,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τη L. Ström, επικουρούμενη από τον M. van der Woude, avocat, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου του Βελγίου, εκπροσωπούμενου από την A. Snoecx,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας ή μη ανακοινώνοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή του προς το άρθρο 4, παράγραφος 2, τα παραρτήματα I και II και τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 90/641/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 1990, για την προστασία στην πράξη των εξωτερικών εργαζομένων που εκτίθενται σε κίνδυνο από ιοντίζουσες ακτινοβολίες κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους σε ελεγχόμενη περιοχή (ΕΕ L 349, σ. 21), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τη F. Macken, πρόεδρο τμήματος, τον C. Gulmann (εισηγητή) και τον J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Μαρτίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 30 Μαρτίου 2001, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε δυνάμει του άρθρου 141 ΕΑ προσφυγή με αντικείμενο να διαπιστωθεί ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας ή μη ανακοινώνοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή του προς το άρθρο 4, παράγραφος 2, τα παραρτήματα I και II και τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 90/641/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 1990, για την προστασία στην πράξη των εξωτερικών εργαζομένων που εκτίθενται σε κίνδυνο από ιοντίζουσες ακτινοβολίες κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους σε ελεγχόμενη περιοχή (ΕΕ L 349, σ. 21), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

Το κανονιστικό πλαίσιο

Το κοινοτικό δίκαιο

2 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 90/641, σκοπός της οδηγίας αυτής είναι να συμπληρωθεί η οδηγία 80/836/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1980, περί τροποποιήσεως των οδηγιών για τον καθορισμό των βασικών κανόνων προστασίας της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες (ΕΕ ειδ. έκδ. 12/002, σ. 70), και έτσι να γίνει, στο κοινοτικό επίπεδο, όσο το δυνατόν καλύτερη η προστασία στην πράξη των εξωτερικών εργαζομένων που ασκούν δραστηριότητες σε ελεγχόμενη περιοχή.

3 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/641 ορίζει:

«Μέχρις ότου ισχύσει ένα ενιαίο σύστημα σε κοινοτικό επίπεδο στον τομέα της ακτινολογικής προστασίας των εξωτερικών εργαζομένων, π.χ. ένα μηχανοργανωμένο δίκτυο, θα χρησιμοποιείται:

α) μεταβατικά, και με τήρηση των κοινών διατάξεων του παραρτήματος I:

— είτε ένα συγκεντρωτικό εθνικό δίκτυο,

— είτε ένα ατομικό βιβλιάριο ακτινολογικής παρακολούθησης για κάθε εξωτερικό εργαζόμενο, οπότε εφαρμόζονται επίσης οι κοινές διατάξεις του παραρτήματος II·

β) στην περίπτωση των μεθοριακών εξωτερικών εργαζομένων, μέχρι την ημερομηνία θέσπισης του συστήματος που αναφέρεται ανωτέρω, το ατομικό βιβλιάριο που προβλέπεται στο στοιχείο α'.»

4 Το άρθρο 5 της οδηγίας 90/641 έχει ως εξής:

«Η εξωτερική επιχείρηση μεριμνά, είτε άμεσα, είτε μέσω συμφωνιών υπό μορφή συμβάσεων με τον φορέα εκμετάλλευσης, για την ακτινοπροστασία των εργαζομέ-

νων της, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των τίτλων ΙΙΙ έως VI της οδηγίας 80/836/Ευρατόμ, και ιδίως:

α) διασφαλίζει την τήρηση των γενικών αρχών και τον περιορισμό των δόσεων, που προβλέπουν τα άρθρα της 6 έως 11·

β) παρέχει στον τομέα της ακτινοπροστασίας την ενημέρωση και εκπαίδευση που προβλέπει το άρθρο της 24·

γ) εξασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοί της θα υπόκεινται σε υπολογισμό της εκθέσεως και σε ιατρική επίβλεψη, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα άρθρα της 26 και 28 έως 38·

δ) βεβαιώνεται ότι ενημερώθηκαν, στο επίπεδο του δικτύου και του ατομικού βιβλιαρίου που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της παρούσας οδηγίας, τα ακτινολογικά στοιχεία της ατομικής παρακολούθησης της εκθέσεως καθενός εργαζομένου της, κατά την έννοια του παραρτήματος Ι, κεφάλαιο ΙΙ.»

5 Κατά το άρθρο 6 της ίδιας οδηγίας:

«1. Ο φορέας εκμετάλλευσης μιας ελεγχόμενης περιοχής όπου ασκούν δραστηριότητες και εξωτερικοί εργαζόμενοι είναι υπεύθυνος, είτε άμεσα είτε μέσω συμφωνιών, υπό μορφή συμβάσεων, για τις πρακτικές λεπτομέρειες της ακτινοπροστασίας τους, οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη φύση της ελεγχόμενης περιοχής και της δραστηριότητας.

2. Ειδικότερα, για κάθε εξωτερικό εργαζόμενο που ασκεί δραστηριότητες σε ελεγχόμενη περιοχή, ο φορέας εκμετάλλευσης οφείλει:

α) να εξακριβώνει ότι ο εργαζόμενος αυτός έχει χαρακτηρισθεί ικανός από ιατρική άποψη για τις δραστηριότητες που θα του ανατεθούν·

β) να βεβαιώνεται ότι ο εργαζόμενος, εκτός από τη βασική εκπαίδευση σε θέματα ακτινοπροστασίας που αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', έχει ειδικά εκπαιδευθεί για τις ιδιομορφίες τόσο της ελεγχόμενης περιοχής όσο και της δραστηριότητας·

γ) να βεβαιώνεται ότι ο εργαζόμενος αυτός διαθέτει τον αναγκαίο εξοπλισμό ατομικής προστασίας·

δ) να βεβαιώνεται επίσης ότι ο εργαζόμενος αυτός απολαύει ατομικής παρακολούθησης της εκθέσεως, κατάλληλης για τη φύση της δραστηριότητας και ότι ο εργαζόμενος υπόκειται στην ενδεχομένως αναγκαία έμπρακτη δοσομετρική παρακολούθηση·

ε) να επιβάλλει την τήρηση των γενικών αρχών και τον περιορισμό των δόσεων που προβλέπονται στα άρθρα 6 έως 11 της οδηγίας 80/836/Ευρατόμ·

στ) να βεβαιώνεται για τη λήψη ή να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την καταχώρηση, έπειτα από κάθε δραστηριότητα, των ακτινολογικών στοιχείων της ατομικής παρακολούθησης της εκθέσεως κάθε εξωτερικού εργαζομένου, κατά την έννοια του παραρτήματος I, κεφάλαιο III.»

6 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/641, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την οδηγία αυτή το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

7 Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφάλειας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες (ΕΕ L 159, σ. 1), ορίζει στο άρθρο της 56 ότι, μεταξύ άλλων οδηγιών, η οδηγία 80/836 καταργείται στις 13 Μαΐου 2000.

Το βελγικό δίκαιο

8 Το βασιλικό διάταγμα της 25ης Απριλίου 1997 περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που απορρέουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες (*Moniteur belge* της 12ης Ιουλίου 1997, σ. 18512, στο εξής: βασιλικό διάταγμα της 25ης Απριλίου 1997) έχει ως αντικείμενο τη μεταφορά της οδηγίας 90/641 στο εσωτερικό δίκαιο. Το άρθρο 12, πρώτο εδάφιο, του διατάγματος αυτού ορίζει:

«Η εξωτερική επιχείρηση μεριμνά, είτε άμεσα, είτε μέσω συμφωνιών υπό μορφή συμβάσεων με τον φορέα εκμετάλλευσης, για την ακτινοπροστασία των εργαζομένων της, σύμφωνα με τα άρθρα 13 έως 19 του παρόντος διατάγματος, και ιδίως:

1° εξασφαλίζει ότι οι εργαζόμενοί της θα υπόκεινται σε υπολογισμό της εκθέσεως και σε ιατρική επίβλεψη, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα άρθρα 13 και 16 του παρόντος διατάγματος·

2° βεβαιώνεται ότι ενημερώθηκαν, σε επίπεδο ατομικού βιβλιαρίου του εξωτερικού εργαζομένου ο οποίος εκτίθεται σε ιοντίζουσες ακτινοβολίες ή σε επίπεδο συγκεντρωτικού εθνικού δικτύου, τα ακτινολογικά στοιχεία της ατομικής παρακολούθησης της εκθέσεως καθενός εργαζομένου της.»

9 Το άρθρο 13 του διατάγματος αυτού έχει ως εξής:

«Ο φορέας εκμετάλλευσης μιας ελεγχόμενης περιοχής όπου ασκούν δραστηριότητες και εξωτερικοί εργαζόμενοι είναι υπεύθυνος, είτε άμεσα είτε μέσω συμφωνιών, υπό μορφή συμβάσεων, για τις πρακτικές λεπτομέρειες της ακτινοπροστασίας τους, οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη φύση της ελεγχόμενης περιοχής και της δραστηριότητας.

Ειδικότερα, για κάθε εξωτερικό εργαζόμενο που ασκεί δραστηριότητες σε ελεγχόμενη περιοχή, ο φορέας εκμετάλλευσης οφείλει:

1° να εξακριβώνει ότι ο εξωτερικός εργαζόμενος έχει χαρακτηρισθεί ικανός από ιατρική άποψη για τις δραστηριότητες που θα του ανατεθούν. Πριν παρέμβει, η εξωτερική επιχείρηση παρέχει στον εργασιακό ιατρό του φορέα εκμετάλλευσης τα ατομικά βιβλιάρια ακτινολογικής παρακολούθησης των άρθρων 28 και 29 για να εξακριβωθεί ότι κάθε εργαζόμενος έχει χαρακτηρισθεί ικανός από ιατρική άποψη για τις δραστηριότητες που θα του ανατεθούν·

2° να βεβαιώνεται επίσης ότι ο εξωτερικός εργαζόμενος απολαύει ατομικής παρακολούθησης της εκθέσεως, κατάλληλης για τη φύση της δραστηριότητας και ότι υπόκειται στην ενδεχομένως αναγκαία έμπρακτη δοσομετρική παρακολούθηση·

3° να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να βεβαιώνεται για την καταχώρηση, έπειτα από κάθε δραστηριότητα, των ακτινολογικών στοιχείων ατομικής παρακο-

λούθησης της εκθέσεως κάθε εξωτερικού εργαζομένου, σε επίπεδο ατομικού βιβλιαρίου του εξωτερικού εργαζομένου που εκτίθεται κατ' επάγγελμα σε ιοντίζουσες ακτινοβολίες ή σε επίπεδο συγκεντρωτικού εθνικού δικτύου.»

10 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, του βασιλικού διατάγματος της 25ης Απριλίου 1997, «[ο] Υπουργός Εργασίας καθορίζει τις κατά τα άρθρα 11 και 12 του παρόντος διατάγματος προϋποθέσεις δημιουργίας, προσβάσεως και λειτουργίας συγκεντρωτικού εθνικού δικτύου και προϋποθέσεις χορηγήσεως ατομικού βιβλιαρίου ακτινολογικής παρακολούθησης».

11 Κατά το άρθρο 28, παράγραφος 3, του ίδιου διατάγματος, «[σ]την περίπτωση που ο εξωτερικός εργαζόμενος ο οποίος απασχολείται από επιχείρηση εδρεύουσα σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως δεν κατέχει βιβλιάριο εγκεκριμένο από αυτό το κράτος μέλος, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 12 του παρόντος διατάγματος».

12 Το άρθρο 5 του βασιλικού διατάγματος της 2ας Οκτωβρίου 1997, που τροποποίησε το βασιλικό διάταγμα της 28ης Φεβρουαρίου 1963 με το οποίο θεσπίστηκε γενικός κανονισμός για την προστασία του πληθυσμού και των εργαζομένων από τον κίνδυνο που απορρέει από ιοντίζουσες ακτινοβολίες και που έθεσε σε ισχύ μέρος του νόμου της 15ης Απριλίου 1994 περί προστασίας του πληθυσμού και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους που απορρέουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες και περί ομοσπονδιακού γραφείου πυρηνικού ελέγχου (*Moniteur belge* της 23ης Οκτωβρίου 1997, σ. 28167, στο εξής: βασιλικό διάταγμα της 2ας Οκτωβρίου 1997), ορίζει ότι στο κεφάλαιο III του διατάγματος αυτού της 28ης Φεβρουαρίου 1963 προστίθεται το τμήμα VI, το οποίο έχει ως εξής:

«Τμήμα VI. Προστασία στην πράξη των εξωτερικών εργαζομένων που εκτίθενται σε κίνδυνο από ιοντίζουσες ακτινοβολίες κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους σε ελεγχόμενη περιοχή.

Άρθρο 37 ter. — Γενικές διατάξεις.

Το σύστημα ακτινολογικής παρακολούθησης των εξωτερικών εργαζομένων εξασφαλίζει προστασία ανάλογη με εκείνη της οποίας τυγχάνουν οι εργαζόμενοι που ασχολούνται μόνιμα από τον φορέα εκμετάλλευσης.

Άρθρο 37 quater. — Υποχρεώσεις της εξωτερικής επιχειρήσεως.

Η εξωτερική επιχείρηση μεριμνά, είτε άμεσα, είτε μέσω συμφωνιών υπό μορφή συμβάσεων με τον φορέα εκμετάλλευσης, για την ακτινοπροστασία των εργαζομένων της, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κεφαλαίου III, και ιδίως:

a) διασφαλίζει την τήρηση των γενικών αρχών και τον περιορισμό των δόσεων·

b) παρέχει στον τομέα της ακτινοπροστασίας την ενημέρωση και εκπαίδευση που προβλέπει το άρθρο 25.

Άρθρο 37 quinquies. — Υποχρεώσεις του φορέα εκμετάλλευσης.

Ο φορέας εκμετάλλευσης μιας ελεγχόμενης περιοχής όπου ασκούν δραστηριότητες και εξωτερικοί εργαζόμενοι είναι υπεύθυνος, είτε άμεσα είτε μέσω συμφωνιών, υπό μορφή συμβάσεων, για τις πρακτικές λεπτομέρειες της ακτινοπροστασίας τους, οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη φύση της ελεγχόμενης περιοχής και της δραστηριότητας.

Ειδικότερα, για κάθε εξωτερικό εργαζόμενο που ασκεί δραστηριότητες σε ελεγχόμενη περιοχή, ο φορέας εκμετάλλευσης οφείλει:

a) να βεβαιώνεται ότι ο εργαζόμενος, εκτός από τη βασική εκπαίδευση σε θέματα ακτινοπροστασίας που αναφέρεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ, τμήμα ΙΙ, έχει ειδικά εκπαιδευθεί για τις ιδιομορφίες τόσο της ελεγχόμενης περιοχής όσο και της δραστηριότητας·

b) να βεβαιώνεται ότι ο εργαζόμενος αυτός διαθέτει τον αναγκαίο εξοπλισμό ατομικής προστασίας·

c) να επιβάλλει την τήρηση των γενικών αρχών και τον περιορισμό των δόσεων.»

Η διαδικασία προ της ασκήσεως προσφυγής

13 Με επιστολή της 30ής Ιουλίου 1997, οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή το βασιλικό διάταγμα της 25ης Απριλίου 1997.

14 Θεωρώντας ότι δεν θεσπίστηκαν οι αναγκαίες διατάξεις για την εναρμόνιση του βελγικού δικαίου με το άρθρο 4, παράγραφος 2, τα παραρτήματα Ι και ΙΙ και τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 90/641, η Επιτροπή κάλεσε στις 14 Οκτωβρίου 1999 με έγγραφο οχλήσεως το Βασίλειο του Βελγίου να της υποβάλει τις σχετικές παρατηρήσεις του.

15 Με επιστολή της 8ης Μαρτίου 2000, οι βελγικές αρχές ισχυρίστηκαν στην ουσία ότι το βασιλικό διάταγμα της 2ας Οκτωβρίου 1997 συμπληρώνει τη μεταφορά της οδηγίας 90/641 στο εσωτερικό δίκαιο. Από έγγραφο που επισυνάφθηκε στην επιστολή αυτή προκύπτει ότι οι βελγικές αρχές είχαν επιλέξει, εν αναμονή της δημιουργίας συγκεντρωτικού εθνικού δικτύου, τη χορήγηση ατομικού βιβλιαρίου.

16 Δεδομένου ότι δεν έμεινε ικανοποιημένη από την απάντηση αυτή, η Επιτροπή, με έγγραφο της 1ης Αυγούστου 2000, απηύθυνε στο Βασίλειο του Βελγίου αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία επανέλαβε τις αιτιάσεις που εκτίθενται στο έγγραφο οχλήσεως και κάλεσε το εν λόγω κράτος μέλος να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωσή του προς τη γνώμη αυτή εντός δύο μηνών από την κοινοποίησή της.

17 Με έγγραφο της 7ης Σεπτεμβρίου 2000, ο γενικός διευθυντής του ομοσπονδιακού Υπουργείου Εργασίας αναγνώρισε το βάσιμο της αιτιολογημένης γνώμης. Το έγγραφο αυτό διευκρίνιζε ακολούθως ότι τα απαιτούμενα μέτρα θα θεσπιστούν εμπροθέσμως από το Βασίλειο του Βελγίου.

18 Δεδομένου ότι στη συνέχεια δεν έλαβε κανένα πληροφοριακό στοιχείο που να επιτρέπει το συμπέρασμα ότι το Βασίλειο του Βελγίου συμμορφώθηκε προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την οδηγία 90/641, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

Επί της προσφυγής

19 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Βασίλειο του Βελγίου δεν μετέφερε πλήρως, αφενός, το άρθρο 4, παράγραφος 2, και τα παραρτήματα I και II της οδηγίας 90/641, λόγω ελλείψεως εθνικών διατάξεων με τις οποίες τίθεται πραγματικά σε εφαρμογή σύστημα ακτινολογικής παρακολούθησης, και, αφετέρου, τα άρθρα 5 και 6 της

οδηγίας αυτής, καθόσον οι εθνικές διατάξεις που θεσπίστηκαν δεν λαμβάνουν υπόψη τους εξωτερικούς εργαζομένους που απασχολούνται από επιχείρηση εδρεύουσα σε άλλο κράτος μέλος, όταν οι εργαζόμενοι αυτοί ήδη κατέχουν ατομικό βιβλιάριο ακτινολογικής παρακολούθησης.

20 Όσον αφορά την αιτίαση περί ελλιπούς μεταφοράς του άρθρου 4, παράγραφος 2, και των παραρτημάτων Ι και ΙΙ της οδηγίας 90/641, η Επιτροπή εκθέτει ότι ακόμα δεν έχουν καθοριστεί οι προϋποθέσεις δημιουργίας, προσβάσεως και λειτουργίας συγκεντρωτικού εθνικού δικτύου καθώς και οι προϋποθέσεις χορηγήσεως ατομικού βιβλιαρίου ακτινολογικής παρακολούθησης, οι οποίες, κατά το άρθρο 28, παράγραφος 1, του βασιλικού διατάγματος της 25ης Απριλίου 1997, πρέπει να καθοριστούν από τον ομοσπονδιακό Υπουργό Εργασίας.

21 Όσο για την αιτίαση περί ελλιπούς μεταφοράς των άρθρων 5 και 6 της οδηγίας 90/641, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το άρθρο 28, παράγραφος 3, του βασιλικού διατάγματος της 25ης Απριλίου 1997, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 12 του ίδιου νομοθετήματος, έχει ως σκοπό η μη κατοχή καταλλήλου βιβλιαρίου ή η μη καταχώρηση σε συγκεντρωτικό σύστημα να θεραπεύεται με τη χορήγηση βελγικού ατομικού βιβλιαρίου ή με την καταχώρηση του εργαζομένου στο συγκεντρωτικό σύστημα. Όμως, το πιο πάνω άρθρο 12 δεν έχει εφαρμογή επί των εξωτερικών εργαζομένων που απασχολούνται από επιχείρηση εδρεύουσα σε άλλο κράτος μέλος, όταν οι εργαζόμενοι αυτοί κατέχουν το βιβλιάριο που προβλέπεται από το κράτος αυτό.

22 Επομένως, κατά την Επιτροπή η εφαρμογή των προστατευτικών μέτρων του άρθρου 5, στοιχεία γ' και δ', της οδηγίας 90/641 δεν εξασφαλίζεται για την πιο πάνω κατηγορία εξωτερικών εργαζομένων.

23 Εξάλλου, το άρθρο 12 του βασιλικού διατάγματος της 25ης Απριλίου 1997 παραπέμπει, μεταξύ άλλων άρθρων, στο άρθρο 13 του ίδιου διατάγματος, το οποίο

μεταφέρει το άρθρο 6 της οδηγίας 90/641 στο εσωτερικό δίκαιο. Εμμέσως, το άρθρο 13 δεν έχει εφαρμογή επί των εξωτερικών εργαζομένων οι οποίοι απασχολούνται από επιχείρηση εδρεύουσα σε άλλο κράτος μέλος και κατέχουν το ατομικό βιβλιάριο που προβλέπεται από το κράτος αυτό. Επομένως, το άρθρο 6 της εν λόγω οδηγίας δεν έχει μεταφερθεί πλήρως στο εσωτερικό δίκαιο.

24 Κατά την Επιτροπή, το βασιλικό διάταγμα της 2ας Οκτωβρίου 1997 δεν μεταβάλλει την κατάσταση αυτή.

25 Η Βελγική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί την παράβαση που της προσάπτεται και επισυνάπτει στο υπόμνημα αντικρούσεως σχέδιο βασιλικού διατάγματος για να εξασφαλιστεί η πλήρης μεταφορά της οδηγίας 90/641.

26 Εν προκειμένω, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή είχε κατά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2000, C-384/99, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2000, σ. I-10633, σκέψη 16). Εν πάση περιπτώσει, κατά τη λήξη της δίμηνης προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη της 1ης Αυγούστου 2000, το βασιλικό διάταγμα το οποίο είχε εξαγγείλει η Βελγική Κυβέρνηση και του οποίου αναγνώριζε τη χρησιμότητα για την πλήρη μεταφορά της οδηγίας 90/641 δεν είχε ακόμα εκδοθεί.

27 Στη συνέχεια, πρέπει να επισημανθεί, πρώτον, ότι το Βασίλειο του Βελγίου, παραλείποντας να καθορίσει τις προϋποθέσεις δημιουργίας, προσβάσεως και λειτουργίας συγκεντρωτικού εθνικού δικτύου και τις προϋποθέσεις χορηγήσεως ατομικού βιβλιαρίου ακτινολογικής παρακολούθησης, δεν έθεσε σε εφαρμογή σύστημα ακτινολογικής παρακολούθησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφος 2, και των παραρτημάτων I και II της οδηγίας 90/641.

28 Δεύτερον, η βελγική ρύθμιση δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 5, στοιχείο δ', της οδηγίας 90/641, δεδομένου ότι, όσον αφορά τους εξωτερικούς εργαζομένους οι οποίοι απασχολούνται από επιχείρηση εδρεύουσα σε άλλο κράτος μέλος και κατέχουν το ατομικό βιβλιάριο που προβλέπεται από το κράτος αυτό, δεν ορίζει ότι η εξωτερική επιχείρηση βεβαιώνεται ότι τα ακτινολογικά στοιχεία της ατομικής παρακολούθησης της εκθέσεως των εργαζομένων αυτών ενημερώνονται στο επίπεδο του εν λόγω βιβλιαρίου.

29 Τρίτον, όσον αφορά την ίδια κατηγορία εξωτερικών εργαζομένων, η βελγική ρύθμιση δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 6 της οδηγίας 90/641, καθόσον δεν ορίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης ελεγχόμενης περιοχής οφείλει να λάβει για τους εργαζομένους αυτούς τα μέτρα του άρθρου 13 του βασιλικού διατάγματος της 25ης Απριλίου 1997.

30 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή του προς το άρθρο 4, παράγραφος 2, τα παραρτήματα I και II και τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 90/641, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

31 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή υπέβαλε σχετικό αίτημα και το Βασίλειο του Βελγίου ηττήθηκε, το Βασίλειο του Βελγίου πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Το Βασίλειο του Βελγίου, μη θεσπίζοντας εμπροθέσμως τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωσή του προς το άρθρο 4, παράγραφος 2, τα παραρτήματα I και II και τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 90/641/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 1990, για την προστασία στην πράξη των εξωτερικών εργαζομένων που εκτίθενται σε κίνδυνο από ιοντίζουσες ακτινοβολίες κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους σε ελεγχόμενη περιοχή, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.**

2) **Καταδικάζει το Βασίλειο του Βελγίου στα δικαστικά έξοδα.**

Macken Gulmann Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Ιουνίου 2002.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Η Πρόεδρος του τρίτου τμήματος

F. Macken